

Leendert van Bree, adviseur Gezonde Steden

Duurzaam vervoer in gezonde, c

Gezonde verstedelijking vraagt veranderingen in mobiliteit en ruimte. Zo zou de overgang naar elektrisch vervoer moeten samengaan met een andere inrichting van de binnensteden, zegt Leendert van Bree. Een inrichting die uitnodigt tot lopen en fietsen en waarin de auto het straatbeeld niet meer domineert.

LEONIE WALTA

'**W**e zitten in een transitie naar gezondere steden, met minder luchtverontreiniging, minder geluidsoverlast, minder CO₂-uitstoot en een betere leefbaarheid', zegt Leendert van Bree, die sinds zijn pensionering zelfstandig adviseur Gezonde Steden is. Daarvoor werkte hij bij RIVM, Planbureau voor de Leefomgeving en Universiteit Utrecht. 'Je ziet bijvoorbeeld nu al een beweging naar meer compacte, autovrije binnensteden met veel groen en water. Daarin kunnen bijvoorbeeld appartementengebouwen komen die nog maar vijf parkeerplaatsen hebben, en dan alleen voor elektrische deelauto's.'

Van Bree signaleert drie factoren die in deze transitie een rol spelen: schonere voertuigen, klimaatadaptatie en een ruimtelijke inrichting gericht op gezondheid, welzijn en leefbaarheid. Bij schone voertuigen gaat het zowel om luchtkwaliteit als geluidsoverlast. 'Om steden echt gezonder te maken moeten we strengere milieunormen stellen dan de geldende Europese. Die zijn in feite een compromis en leiden tot onvoldoende gezondheidsbescherming. Beter is het om de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie aan te houden. Als je daarbinnen blijft zijn er niet of nauwelijks negatieve gezondheidseffecten.'

Groen en water

Het terugbrengen van groen en water in de binnenstad helpt om steden klimaatneutraal te maken. Ook de elektrische auto moet daar

een belangrijke bijdrage aan gaan leveren. CO₂-emissies kunnen terug door voertuigen die op duurzaam opgewekte energie rijden. Maar schonere en klimaatneutraal autorijden maakt de stad nog niet gezonder en leefbaarder. Daar is meer voor nodig, zegt van Bree. 'De infrastructuur in de steden is lange tijd ontworpen voor toenemende verkeersvolumes, vooral gericht op de auto. De verkeersdruk die daardoor ontstaat zorgt over overlast. Je moet toe naar een stad die ruim baan geeft aan fietsers, wandelaars en elektrisch

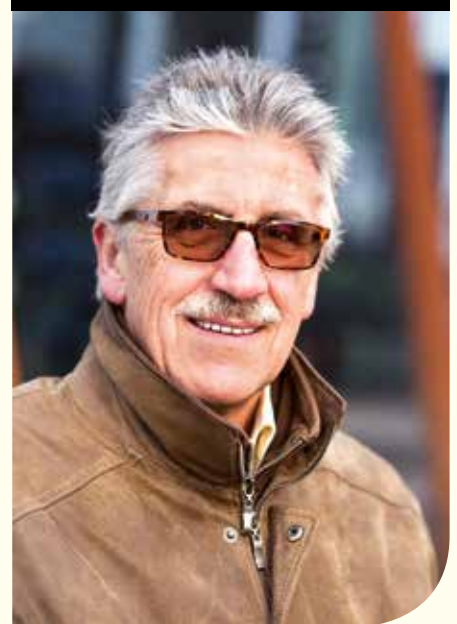
'Om steden echt gezonder te maken moeten we strengere milieunormen stellen dan de geldende Europese'

openbaar vervoer, waarin de auto moet wijken. Steden moeten veranderen van plaatsen waarin je alles met de auto kunt bereiken in plaatsen waar mensen graag buiten zijn. Geef de ruimte terug aan de mensen.'

Gezonde werknemers

Volgens Van Bree heeft dat een positief effect op de stedelijke economie. 'Bedrijven verwachten tegenwoordig dat de stad schonere,

Leendert van Bree

duurzamer, gezonder en leefbaarder wordt. Als je als stad niet die kant opgaat, ben je minder aantrekkelijk als vestigingsplaats en verlies je aan concurrentiekracht. Gezonde werknemers zijn belangrijk voor bedrijven, en daar kun je als stad aan bijdragen met betere mogelijkheden voor gezond woonwerkverkeer, zoals een snelfietsroute, en een groene omgeving die uitnodigt om in de middagpauze te gaan wandelen.'

'Veel steden willen ook af van de dominantie van de auto in het straatbeeld. Bedrijven en MKB zijn vaak sceptisch, die denken dat bereikbaarheid per auto cruciaal is voor hun

ompacte en leefbare binnenstad

De Neudeflat in Utrecht is een appartementengebouw met slechts acht parkeerplekken, waaronder een plaats voor een Greenwheels-at-home-auto. Ontwerp en foto: A3architecten

onderneming, terwijl daar eigenlijk geen bewijs voor bestaat, integendeel zelfs. En voor zowel wonen als werken geldt dat mensen een straat zonder auto's als aangenamer ervaren. Een micro-omgeving rond gebouwen die de moeite waard is om naar buiten te gaan, draagt bij aan gezonde stadsbewoners in een gezonde stad.'

Beleidskansen

Als dat al niet voldoende aanleiding is voor het realiseren van een gezonde stad dan biedt de nieuwe Omgevingswet volgens Van Bree een unieke beleidskans. 'Die wet is niet alleen een vereenvoudiging van de versnipperde milieuwetgeving maar stimuleert gemeenten en provincies om omgevingsvisies op te stellen waarin gezondheid, welzijn en duurzaamheid als ambities worden opgenomen. Dan is gezondheid echt een sturende factor in de transitie.'

Kunst

Als adviseur Gezonde Steden zit Van Bree al vroeg aan tafel met wethouders en ambtenaren die een omgevingsvisie willen uitwerken. Hij probeert betrokkenen ervan te doordringen dat ze de kant op moeten van de gezonde, duurzame en leefbare stad. Onder andere in Slimme-en-Gezonde-Stad-pilotsteden Groningen, Eindhoven en Utrecht denkt hij mee over de contouren van de omgevingsvisie. "Uit zo'n visie volgt uiteindelijk een omgevingsplan waarmee de gemeente aan de slag kan. Elke opgave vraagt om maat-

werk. Gemeenten zijn druk in de weer hoe die visie op te stellen en vervolgens uit te werken in een uitvoeringsprogramma. Soms komen ze met eigen creatieve oplossingen. Zo houdt Eindhoven, de stad van Philips,

bepaalde wijken met lichtstructuren leefbaar. Niet alleen door een verhoogd veiligheidsgevoel, maar ook door een mooiere omgeving. En het is meteen kunst!"